

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 1995/65
KARAR NO : 1996/15

ÖZET: POAŞ'ta sözleşmeli statüde çalışan ve güvenlik soruşturması nedeniyle/davacının 4045 sayılı Yasa ile sözleşmesi feshedilen ya dayanarak yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davanın, idari yargı yerinde çözümlenmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Sezgin Toprak

Davalı : Petrol Ofisi A. Ş. Genel Müdürlüğü (POAŞ)

O L A Y : Davalı kurumda, sözleşmeli statüsünde güvenlik görevlisi olarak çalışmakta iken güvenlik soruşturması nedeniyle sözleşmesi feshedilen ve 4045 sayılı Yasa uyarınca yeniden işe dönme başvurusu reddedilen davacı, göreve alınmamasına ilişkin 9.1.1995 gün ve 79 sayılı işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde 1.2.1995 tarihinde dava açmıştır.

Davalı idare görev itirazında bulunmuş, Ankara 8. İdare Mahkemesi, 30.3.1995 gün ve 161 sayıyla, görev itirazının reddine mahkemelerinin görevli olduğuna karar vermiş; davalı idarenin görev itirazına ilişkin 12.6.1995 tarihli dilekçesi ile dosyayı Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına göndermiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI; 21.9.1995 gün ve 73056 sayıyla olumlu görev uyuşmazlığı çıkarmış; Danıştay Başsavcılığının, davanın çözümünün idari yargı yerinin görevine girdiğine ilişkin 11.10.1995 gün ve 65-30-G sayılı düşünce yazıları da alınarak dosyaya konulmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Selçuk Tüzün'ün Başkanlığında, O.Hulusi Mustafaoğlu, Süleyman Sezen, Nursel Aymakoğlu, Zafer Kantarcıoğlu, ^{Dr.}Erol Alpar ve Ertuğrul Takanın katılmaları ile yaptığı 22.1.1996 günlü toplantıda, raportör Hâkim Ayten Anıl'ın raporu ile Yargıtay ve Danıştay Başsavcılarının düşünce yazıları ve dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı Sinan Yörükoğlu'nun sözlü açıklamaları da alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

...../.....

"Petrol Ofisi A.Ş., 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuş, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının bağlı kuruluşu iken Bakanlar Kurulu Kararı ile 3291 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre özelleştirilmiştir.

3291 sayılı Yasa'nın 14/b maddesinde, sermayesindeki kamu payı %50 nin altına düşünceye kadar kuruluşları, faaliyetleri, organları, yönetimi, sermaye miktarını tespitte Yüksek Plânlama Kurulunun yetkili kılındığı belirtilmiştir. Özelleştirme kapsamına alınan kurumların denetimi, sermayesindeki kamu payı %50 nin altına düşünceye kadar Anayasa'nın 165. maddesi doğrultusunda, 27.11.1994 gün ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Yasa'nın 11. maddesiyle düzenlenmiş bulunmaktadır.

Kurum bir yandan Türk Ticaret Yasası çerçevesinde anonim şirkete dönüştürülmüş olması, kurum bünyesine özel kişi ve kuruluşların alınması ve alınmaya devam edilmesi, kamu paylarının zaman içinde satılarak tamamen tasfiyesine yönelmesi, öte yandan kurumun sermayesindeki kamu payı %50 nin altına düşünceye kadar, denetimin KİT denetimi yöntemine göre yapılması ve sermayedeki kamu payı %50 nin altına düşünceye kadar kurum ve kuruluşların, faaliyetleri, organları, yönetimi gibi hususlarda Yüksek Plânlama Kurulunun yetkili olması, özelleştirme kapsamına alınan kurumun geçiş döneminde özel bir statü kazanmış olduğunu göstermektedir. Kamu kurumu niteliğinden özel hukuk tüzel kişiliğine geçiş döneminde, kamu hisselerinin %50 nin üzerinde bulunduğu sürece içinde kurumun, kamusal denetime de tabi olması ve çalışanları hakkında yapılan düzenlemelerde gözönüne alındığında, kuruluşların kamu kurumu olma niteliğini tamamen kaybetmemiş oldukları sonucuna varılmaktadır.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesine ilişkin 399 sayılı KHK.nin 3-a maddesinde: Teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda hizmetler memurlar, sözleşmeli personel ve işçiler eliyle görülür hükmü yer almaktadır.

Aynı maddenin (b) bendinde ise, teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda Devlet tarafından tahsis edilen kamu sermayesinin kârlı verimli ve ekonominin kurallarına uygun şekilde kullanılmasında kuruluşun kârlılık ve verimliliğini doğrudan doğruya etkileyebilecek kararları alma, alınan kararları uygulatma ve uygulamayı denetleme yetkisi verilmiş asli ve sürekli görevleri, genel idare esas-

larına göre yürütülen personelin, bu KHK dışında 657 sayılı Devlet Memurları Yasası'na tabi, bu KHK de belirtilen hukuki esaslar çerçevesinde aktedilecek bir sözleşme ile çalıştırılan sözleşmeli personel olduğu belirtilmiştir.

Sözleşmeli personel ile idare arasında düzenlenen sözleşmede taraflardan birinin kamu idaresi olması, idarecilerinin personelden daha üstün bir hakka sahip olduğunu göstermektedir. Sözleşmeler genellikle idare tarafından düzenlenen -tip sözleşmeler- olup, idari sözleşme niteliği taşımaktadır. Bu sebeplerle kamu iktisadi teşebbüslerinde, asli ve sürekli kamu görevini yerine getiren ve kamu görevlisi olan sözleşmeli personelin yönetimle arasındaki ilişki, idare hukuku ilkelerine dayanan ve idare hukuku kurallarıyla düzenlenen bir kamu hukuku ilişkisidir.

Açıklanan nedenlerle idarenin sözleşmeli statüdeki personeli hakkında yaptığı işlemlerin idari nitelikte olduğunun kabulüyle göreve alınmamasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın Uyuşmazlık Mahkemesinin 22.1.1996 gün ve E.95/1.K.96/1 sayılı ilke kararı doğrultusunda idari yargı yerinde çözümlenmesi, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 2247 sayılı Yasa'nın 10. maddesi uyarınca yaptığı başvurusunun reddi gerekmektedir.

SONUÇ : Uyuşmazlık Mahkemesi/ genel kurulunun 22.1.1996 gün ve 1995/1, 1996/1 sayılı ilke kararı doğrultusunda, davanın idari yargı yerinde çözümlenmesine, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 21.9.1995 gün ve 73056 sayılı başvurusunun reddine, 22.1.1996 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Selçuk TUZUN

Üye
O.Hulusi Mustafaoğlu

Üye
Süleyman Sezen

Üye
Nursel Aymakoğlu

Üye
Zafer Kantarcıoğlu

Üye
Dr. Erol Alpar

Üye
Ertuğrul Taka